

BETEKINTÉS A KECSKEMÉT KÖRNYÉKI ERDŐK TALAJKÖZELI PÓKFAUNÁJÁBA

Bali László¹, Andrési Dániel^{1,2}, Tuba Katalin¹ és Szinetár Csaba³

1: Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar,
2: KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.
3: ELTE, TTK SEK Biológia Tanszék

KIVONAT

Jelen kutatásunkban a Kecskemét 19/F, -20/A, -24/B, -24/F és -27C erdőrészek talajközeli pókfaunáját vizsgáltuk talajcspadázással. Ez a módszer a külföldi és a hazai gyakorlatban egyaránt elterjedt a talajfelszínen élő pókok vizsgálatában (Woodcock 2005, Kádár & Samu 2006). A mintagyűjtést 2016-ban végeztük, összesen 13 alkalommal. Így összesen 39 faj 1802 egyedét fogtuk be. A leggyakoribb faj a *Pardosa alacris* volt, 361 egyeddel.

Kulcsszavak: talajcspadázás, Kecskemét, talajközeli pókközösség

ANYAG ÉS MÓDSZER

A mintagyűjtéshez védőtetés Barber-féle duplaedényes talajcspadákat (Barber 1931) használtunk, amikbe 10 tf%-os ecetsav oldatot töltöttünk. Kihelyezésük öt, Kecskeméthez közeli erdőreszletbe történt (lásd: poszter), 2016 április 21-én, háromszoros ismétléssel. Így összesen 15 csapda került telepítésre. A mintaürítéseket kéthetes rendszerességgel, október 24-éig végeztük, összesen 13 alkalommal. A begyűjtött mintákat laboratóriumi körülmények között válogattuk szét és a meghatározásig 70%-os etil-alkoholban tároltuk. A mintaanyag feldolgozottsága e tanulmány megírása idején 90%-os, de úgy gondoljuk, hogy jelen publikáció kereteit tekintve ez elégséges adatmennyiséget jelent.

A pókközösségeket a Shannon-Weaver diverzitási index (Shannon & Weaver 1949) alapján is összehasonlítottuk. Az egyes csapdák és élőhelyrészek fajegyüttese közötti hasonlóságok megállapításához Bray-Curtis indexen alapuló (Bray & Curtis 1957) ordinációs vizsgálatot végeztünk.

EREDMÉNYEK ÉS MEGVITATÁSUK

A vizsgálat 190 napja alatt 15 családba tartozó 39 faj 1802 egyedét fogtuk be. A juvenilis, vagy egyéb okból faji szinten nem meghatározható egyedek száma 529 volt. Az átlagos egyedszám 0,63 egyed/csapda/nap volt, míg az átlagos fajszám 0,01 faj/csapda/nap. A legtöbb egyed és legtöbb faj a 27/C részletben került befogásra, míg a legkevesebb egyed a 24/F, a legkevesebb faj pedig a 19/F részletekben (lásd: poszter).

A legfajgazdagabb család a kövipókoké (*Gnaphosidae*) volt 8 fajjal, a legszámosabb pedig a farkaspókoké (*Lycosidae*), 1155 egyeddel. A leggyakoribb fajok a következők voltak: *Pardosa alacris* (C. L. Koch, 1833) (361 db), *Arctosa lutetiana* (Simon, 1876) (206 db), *Ozyptila particola* (C. L. Koch, 1837) (151 db), *Trochosa terricola* (Thorell, 1856) (139 db) és *Tenuiphantes flavipes* (Blackwall, 1854) (117 db) (lásd: poszter). A mintavételi időszak során a közösség egyedszáma júniusban érte el csúcspontját, majd július végére jelentősen lecsökkent, a minimumát pedig végül októberre érte el (lásd: poszter).

Az ordinációs vizsgálat stressz-függvényének (ST) értéke 0,15, ami beleesik a 0,1-0,2 konfidenciaintervallumba (Podani 1997), így relevánsnak tartjuk. A grafikonon látható, hogy az egyes erdőrészeket pókközösségei elkülönülnek egymástól, de egyes esetekben előfordul, hogy más-más erdőrészletbe tartozó csapdák jobban hasonlítanak egymásra, mint a többi, azonos részletben található csapdára (pl. 20/A.3 és 24/F.3). A legnagyobb hasonlóság a 27/C, míg a legkisebb a 24/F erdőrészlet csapdái között figyelhető meg (lásd: poszter).

ÖSSZEFOGLALÁS

A fentiek alapján elmondható, hogy a vizsgált Kecskemét környéki erdőrészeket talajközeli pókközössége csak moderáltan mondható gazdagnak. Mind az átlagos egyed-, mind az átlagos fajszámok elmaradnak például Ásotthalom, Szalafő, vagy Vép környéki erdők esetében tapasztaltaktól. Valamint a teljes kimutatott fajszám is valamelyest alacsonynak tekinthető. Hasonlóan, a Shannon-Weaver diverzitási indexek is valamelyest alacsonynak tekinthetők. Ugyanis az index elméleti minimuma 1, maximuma pedig 5, az általunk tapasztalt értékek pedig 1,98 és 2,26 közé esnek.

Úgy gondoljuk, hogy szükséges a vizsgálati terület adatainak további elemzése, amit egy későbbi publikációban kívánunk bemutatni, mivel az a jelen publikáció kereteit már meghaladná.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Barber H. S.** (1931): Traps for cave-inhabiting insects. *Journal of the Elisha Mitchell Scientific Society* 46: 259–266.
- Bray J. R. & Curtis J. T.** (1957): An ordination of the upland forest communities of Southern Wisconsin. *Ecological Monographs* 27: 325–349.
- Kádár F. & Samu F.** (2006): A duplaedényes talajcsapdák használata Magyarországon. *Növényvédelem* 42(6): 305–312.
- Podani J.** (1997): Bevezetés a többváltozós biológiai adatfeldárás rejtelmeibe. *Scientia Kiadó, Budapest*, 252–257.
- Shannon C. E. & Weaver W.** (1949): *The Mathematical Theory of Communication*. University of Illinois Press, Urbana and Chicago, 1–117.
- Woodcock B. A.** (2005): Pitfall trapping in ecological studies. In: *Leather S. (ed): Insect Sampling in Forest Ecosystems*. Blackwell, Oxford, 37–57.

WEB 1. (2018.09.13): <https://erdoterkep.nebih.gov.hu/>

